

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Psevdo-Poenitens Correctvs. Sive Doctrina Ecclesiae Catholicæ, & Sanctorum, solemniorúmque Doctorum, De Vera Poenitentia ...

Dionysius <aus Werle>

Coloniæ Agrippinæ, 1692

Cap. 5. De satisfactione carnis afflictivâ, olim per ipsa adeo verbera, à maximis quoque Principibus, nobilissimisque Matronis inhianter expetitâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41634

CAPUT V.

*De satisfactione, carnis afflictivâ,
olim per ipsa adeo verbera, à maxi-
mis quoque Principibus, nobilif-
simisque Matronis inhianter
expetitâ.*

I. **S.** GREG. Nazianz. Orat. 18.
S. circa med. de S. Justinâ virgine
& M. agens, jejunii, inquit, & cha-
meunia (i.e. humicubationis) pharmaco
se se communit; ut per sui afflictionem
propitium sibi Deum & exorabilem
redderet: NEQUE ENIM DEUS
ULLA RE PERINDE, ATQUE
CORPORIS ÆRUMNA CONCI-
LIATUR. Hinc filiis Israël Levit.
16. v. 29. & 31. Rursus cap. 23. v. 27. 29.
& 32. item Num. 29. v. 7. præcepit, ut
in die expiationis, propitiationis &
emundationis à peccatis affligerent
ani-

animas suas , i. e. sui corporis sensus.
Affligetis animas vestras . . . ut propi-
tietur vobis Dominus Deus vester, inquit
 Scriptura Levit. 23. v. 27. & 28. Nec
 minus in novo Testamento ad emun-
 dationem à peccatis , propriæ carnis
 afflictionem à Christianis requirit De-
 us ; quandoquidem per B. Jacobum c.
 4. v. 8. & 9. clamat : *Emundate manus*
peccatores; & purificate corda duplices
animo : MISERI ESTOTE (i. e.
 AFFLIGIMINI; vel AFFLICITE
 ANIMAS VESTRAS) *& lugete &*
plorate: Risus vester in luctum conver-
tatur, & gaudium in moerorem. Quan-
 tum verò propriæ carnis afflictio pla-
 ceat Deo. 1. Esdræ 8. v. 21. & 23. nec
 non Dan. 10. v. 2. 3. & 12. licet videre.

II. Quod etiam cilicium olim affli-
 ctionis causa fuerit assumptum , patet
 ex lib. 4. Reg. cap. 6. v. 30. Quando-
 quidem Rex Joram, Syris obsidentibus
 Samariam , sub vestibus ordinariis ad
carne[m] intrinsecus cilicio orat vesti-
bus;

190 *Carnis afflictione placatur Deus.*
tus; ex communi procul dubio fidelium usu. *Cilicii usus*, inquit S. Basilus M. in Regulis brevioribus, interrogatione 90. *non ad necessitates corporis comparatus est*; sed ad macerationem animi & afflictationem; quatenus videlicet animus corpori vegetationem & sensum præstat.

*Cilicio carnes conteret (peccator) ac favilla & cinere sordidabit; ut molli-
tatem videlicet præterita voluptatis præsentium asperitatum dura compensent; & reatum longarum deliciarum officio patrocinantis solvat injuria*, inquit S. SALVIANUS, infra c. 8. art. 4. §. 8. laudandus. Et S. RURICIUS senior, sub finem seculi 5. Episcopus Lemovicensis, l. 2. epist. 20. cilicium *Ecclesie vestimentum* appellat; ob frequentissimum videlicet ejusdem usum.

III. Quamobrem verò homines semetipsos jejunio & cilicio affligentes ita Altissimo placent, ut eum per Filium ejusdem placent? nisi, quòd, sicut
ob

ob sua in Deum peccata se se omni in-
commodo & afflictione dignissimos
credunt ; ita quoque affligi non tan-
tùm ab aliis , sed etiam à semetipsis
volunt. Deus, inquam, opt. Max. cum
sit Bonitas ipsa , *non pascitur cruciati-
bus nostris* ; sive non delectatur affli-
ctione nostra , quatenus ea simpliciter
pœna & afflictio est ; sed in quantum
juxta S. Scripturam, 3. Reg. 21. *ψ. 29. 2.*
Paral. 12. ψ. 7. Judith 4. *ψ. 8.* & cap. 8.
ψ. 16. Esther. 14. *ψ. 2.* Psal. 34. *ψ. 13.* Jac.
4. *ψ. 10.* & alibi, est vera, practica, justa,
& fortis nostri ipsorum *humiliatio* ;
sive in quantum humilitas, justitia, &
heroica fortitudo in eadem relucet :
Et quatenus nosmetipsos non tantùm
speculativè, sed etiam practicè & exe-
cutivè dijudicamus, reprehendimus, &
vilificamus ; sententiam, quâ nos dig-
nissimos esse agnoscimus , ipsimet con-
tra nos exequentes ; injuriasque &
contumelias Deo illatas in nos justè &
fortiter vindicantes; nec tamen in affli-
ctione

192 *Carnis afflictione placatur Deus.*

etione & austeritate illa, sed in sola Dei misericordia per amarissimam Christi Passionem & mortem confisi : Quo tandem pacto nobis plenissimam Christi satisfactionem plenariè applicamus.

IV. Quid autem interest, utrùm afflictio, humiliatio & vilificatio sui ipsius per cilicii, vel per verberū asperitatem fiat? Cur non placeat Deo, quòd quis in se ipsum, *velut in atrocissimo crimine deprehensum*, pro eodem Altissimo rigidam (discretam tamen) exerceat vindictam; quocunque id modo fiat? Certè *vesanum & absurdum est credere*, inquit B. Petrus Damiani lib. 5. epist. 8. ad Clericos Florentinos, *illud penitentiæ genus Dominum in afflictione nostra despicere, quod in semetipso dignatus est pro nostra salute perferre.* Et nunquid caro nostra, quæ, ceu contumax bestia, contra spiritum, immò & contra Deū ipsum concupivit, & petulanter recalcitravit; ac recalcitratione sua ipsimet
Dei

Dei Filio durissima causavit flagella, benè merita fuit, ut tanquam petulcus tractetur asellus ? *Vetus ille Adam*, inquit **FORMULA CONCORDIÆ Protestantium**, in Declaratione, art. 6. de tertio usu Legis, §. penult. **QUASI ASINUS** *indomitus & contumax, est adhuc etiam pars magna reatorum; qua non modo Legis doctrina, exhortationibus, impulsu, & comminationibus; verùm etiam, quasi fuste, plagis & pœnis coercenda in obedientiam Christi cogenda est.* Si autem hoc Deo placet; cur eidem displiceat, quòd quis carnem suam (in qua & per quam *vetus ille Adam quasi asinus contumax est*) etiam eò quòd jugum Domini recalitrando excussit, percutiat atque flagellet ?

V. Et hæc quidem pro correctione eorum, qui disciplinas irrident, paucis sint dicta : Qui etiam noverint, quòd Monachi & alii disciplinis se affligentes, Pharisæicam, Christi que meritis &

194 *Per disciplinas placatur Deus.*

Sacramentis injuriosam, atque sub necessitate salutis assertam suimet percussione, in *Flagellantibus*, anno 1349. à Clemente VI. damnatis, ad Tartara relegent; & non nisi de merito Passionis Christi præsumant; uti in *Via Pacis* per ingentem testium nubem est demonstratum.

VI. Porro; quàm strenuè olim satisfactio carnis afflictiva, etiam per disciplinarum verbera fuerit exercita, ex sequentibus licet colligere: Nam HENRICUS 3. ab anno 1039 ad 1056. ROMANORUM IMPERATOR AUGUSTUS, *considerans nominis Majestatem longè suis præcellere meritis, nunquam insignia Regalia sibi præsumpsit imponere* (adeoque multò minus Dominum Deum suum in Sacramento suscipere) *nisi CLAM per confessionis ac pœnitentiæ; VERBERUM IN SUPER SATISFACTIONEM, licentiam sibi à quolibet sacerdotũ suppliciter mereretur, Et cum in quadam solem-*

solemnitate S. Annonem Archiep. Colon. *supplex & pœnitens* adiisset, mox sacer antistes *authoritate plenus*, sicut parcere solitus erat inopi & pauperi, sic opportunitatem adeptus, *misericors sine misericordia*, se vire coepit in Principem: Nam & vehementissimis eum invadens correctionibus, quicquid animo pro iustitia concitato se obtulit, liberè & constanter effabatur; illumque DURISSIMIS VERBERUM PLAGIS (per proprias ejusdem manus) AFFILICTUM non aliter eo die coronatum incedere consensit, quam prius MANIBUS SUIS triginta tres argenti libras in pauperes expendisset. ita testatur anonymus quidam Monachus Sigebergensis, S. Annoni coævus, in ejusdem vitâ jussu Reginardi Abbatis scriptâ, lib. 1. cap. 6. apud surium die 4. Decemb.

VII. HENRICUS 2. REX ANGLIÆ ET FRANCIÆ, eò quòd de S. Thomâ Archiep. Cantuariensi

196 *Per disciplinas placatur Deus.*

animo commotiore conquerendo ,
ejusdem neci, anno 1171. (a) præter &
contra voluntatem suam factæ , occa-
sionem præbuerat ; quamvis [b] trien-
nio elapso gauderet & speraret se pœni-
tentiam egisse ; tamen adhuc anno 1174,
pœnitentiæ causâ ex Galliâ in Angli-
am navigavit, & Cantuariam adiit [c]
& ex quo Ecclesiam videre potuit, in qua
corpus B. Martyris sepultum est, equum
in quo sedebat, deseruit, & extractis cal-
ceamentis nudus pedes, & in pannis la-
neis per tria milliaria profectus est ; Et
(d) nudis pedibus, totoque nudato corpo-
re , præterquam vili quadam tunica
super nudo amictus , palam in omnium
conspectu civitatem intravit ; & per
vicos & plateas civitatis luteas, tanquam
de plebeis vilissimis, sic incessit : Et ita
suspitiis & gemitibus , tot gentibus &
nationibus tremendus , ipse timens &
tremens Martyris adiit sepulchrum ;
ubi (e) veste se nudans, caput in tumuli
fenestram magnâ humilitate submisit ;

pri-

primoque ab Episcopis quinque casus
 est; deinde a Monachis amplius octogin-
 ta ternos accepit ictus; (f) voluntate
 spontanea verberatus. ita testantur (a)
 Petrus Blesensis, epist. 66. ad Archiep.
 Panormit. (b) Heribertus de Bosham,
 qui S. Thomæ ab epistolis fuit, & ætui
 nunc relato præsens adfuit l. 3. Qua-
 dripertitæ. (c) Rogerius ab Hoveden,
 qui inter Henrici 2. domesticos fuit, ad
 annum 1174 (d) Rursum Herib. de
 Bosham loco cit. [e] Eduardus Can-
 tuariensis, ord. S. Bened. & S. Thomæ
 familiaris, in ejus vitâ; Et (f) Gerva-
 sius, circa annum 1200. Monachus
 Dorobernensis.

VIII. S. LUDOVICUS, ab anno
 1226. usque ad 1270. Christianissimus
 Galliarum Rex, post confessionem
 (quam singulis feriis sextis faciebat)
 à Confessore suo disciplinam semper re-
 cipiebat cum 5. catenulis ferreis simili-
 ter junctis Si quando Confessor nimis
 remissos ictus, ut sibi videbatur, ei da-
 bat,

198 *Per disciplinas placatur Deus.*

bat, quòd fortius percuteret, ipse per signum aliquod innuebat. ita Gaufridus de bello loco, ejusdem Confessarius, cap. 16, vitæ.

IX. Et B. Petrus Damiani, Opusc. 50. c. 14. refert, quòd illis temporibus faciendæ disciplinæ mos adeo inoleverit; *ut non modo viri, sed & NOBILES MULIERES hoc Purgatorij genus INHIANTER ARRIPERENT*: Additque; *relictam Thetibaldi, sublimis utique generis, & non infimæ dignitatis, per præfixam hujus disciplina regulam, CENTUM ANNORUM pœnitentiam peregisse*: Nimirum tribus verberum millibus in annos singulos computatis; ut idem opusc. 14. & 51. testatur: adeo, ut sublimis illa Domina sibimet trecenta plagarum & verberum millia, pro jejuniorum imperfectione (elemosynarum lege salvâ) inflixerit. Ponderent hæc ætatis nostræ heroës; seque ad decertandum & laborandum
pro

pro salute suâ minus animi habere ,
quàm olim veltenerimæ habuerunt
mulieres, ingemiscant.

X. Cæterum disciplinarum verbera
non nisi volentibus sacerdotes injun-
gent: illa, qui nolunt, Cænobitis relin-
quant; quibus eadem eleëmofynarum
loco rectè injungi probat B. Petrus
Damiani l. 5. ep. 8. ad Clericos Florenti-
nos; ubi inter alia post mediū ita fatur:
*Cum sacerdotes Ecclesie annosam indi-
cunt quibusdam peccatoribus pœniten-
tiam, nunquid non aliquando certam
pecunie præfigunt pro annorum redēp-
tione mensuram; ut nimirum facinora
sua eleëmofynis redimant, qui longa je-
junia perhorrescunt? Quod si laicis hoc
indulgetur, ut peccata sua eleëmofynis
redimant; ne surrepente mortis arti-
culo ex vitâ sine reatus sui, quod absit,
absolutione recedant; quid Monacho
præcipiendum erit, qui & longam for-
te pœnitentiam peccatis exigentibus ac-
cipit, & pecunias olim, quibus redima-*

200 *Per disciplinas placatur Deus.*
tur, abiecit? Nunquid, si sua fragilitatis intuitu peccatum redimi nummorum summâ precipitur, pro peccato, carnis afflictio merito respuetur?

CAPUT VI.

*De satisfactione convenienti
ob indulgentias non
negligendâ.*

I. **S**ILVESTER PRIERAS, sacri Palatii Apost. Magister, ac tandem totius ord. Præd. Prior Generalis, in summâ suâ, añ. 1513. Leoni x. dedicatâ, verbo, *indulgentia*, quæst. 9. *Propter indulgentias, inquit, cessandum non est in hac vitâ ab operibus pœnitentia, secundum S. Thomam &* COMMUNITER OMNES DOCTORES.

II. D. THOMAS in 4. dist. 20. quæst. unicâ, art. 3. ad 4. *Consulendum est*